

Ympäristönsuojelu- lainsäädännön ulottuvuuksia

ympäristöoikeuden kenttä
laki ympäristövaikutusten arvioinnista
terveydensuojelulaki

Ympäristöoikeuden kenttä

Ilmasto- ja energiaoikeus

tavoite: ilmastonmuutoksen torjunta, energian kestävä käyttö
HE (82/2014 vp) ilmastolaiksi annettu eduskunnalle 5.6.2014.

Alueiden käyttö

tavoite: eri käyttötarpeiden yhteensovittaminen

MRL, VL, tielait

Luonnonvarojen käyttö

tavoite: kestävä käyttö

VL, MetsäL, Maa-aL, KaivosL, MetsästysL, KalastusL

Tuoteperusteinen ympäristönsuojelu

tavoite: ympäristöturvalliset tuotteet
kemikaalilainsäädäntö
bio- ja geenitekniikan ymp.haittojen ehkäiseminen

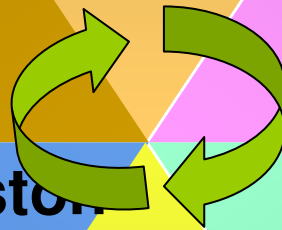
Ympäristönsuojelu

tavoite: elinympäristön terveellisyyden ja viihtyisyyden turvaaminen = ympäristön pilaantumisen ehkäisy
YVA, YSL, JL, TSL, (NaapL)

Luonnonsuojelu

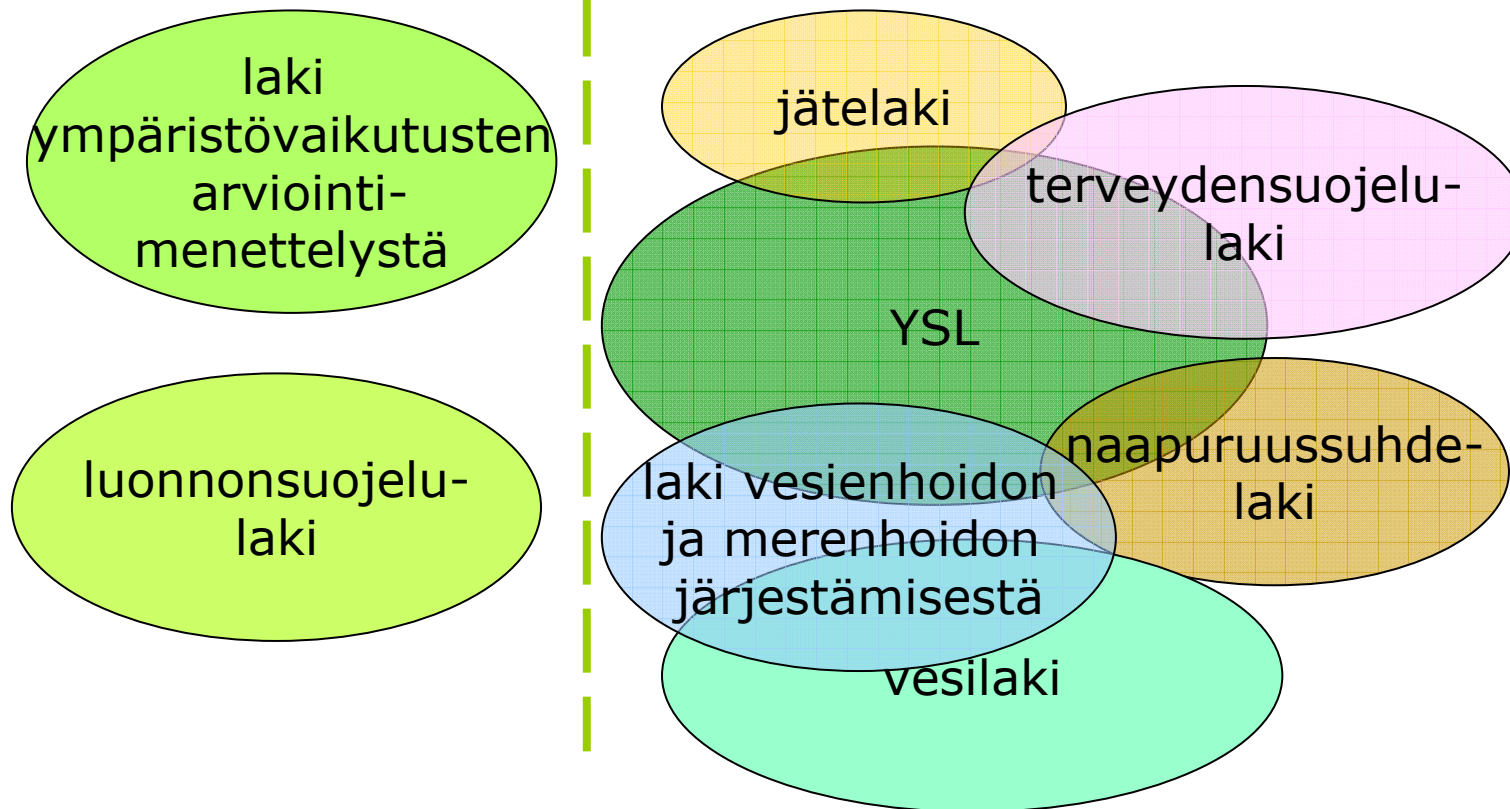
tavoite: lajien ja luontotyyppien säilyminen, biodiversiteetin suojelu

LSL

Ympäristöluvan käsittelyssä tarvittavaa lainsäädäntöä

ennen lupakäsittelyä | lupakäsittelyn yhteydessä

Ympäristöoikeudelle on ominaista, että lakeja sovelletaan rinnakkain

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVAL)

1 (7)

tavoitteena

- edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa
- lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia
- edistää kestäväää kehitystä

rinnakkainen laki:

- laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVAL)

Ympäristövaikutus (YVAL 2 § 1 kohta) 2 (7)

Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia Suomessa ja sen alueen ulkopuolella

- a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä
- e) a–d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

- sovelletaan hankkeisiin, joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön
 - hankeluettelo (YVAA 6 §)
 - soveltaminen yksittäistapauksissa harkinnan perusteella, jos hanke todennäköisesti aiheuttaa hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia
 - eri hankkeiden yhteisvaikutukset otetaan huomioon riippumatta siitä, kuuluvatko muut hankkeet arvioitavien hankkeiden piiriin.

YVA-menettelyn vaatimuksia 4 (7)

- menettelyn tavoitteena on estää tai rajoittaa haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä
- arviointi tulee toteuttaa hankkeen, ohjelman tai suunnitelman mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- ympäristövaikutuksia koskevan tiedon saatavuus pitää turvata
- vaikutuksiin liittyvien riskien ja epävarmuuksien tietoperustan on oltava korkealaatuista
- menettelyssä otetaan huomioon vaikutusten keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä kumulatiiviset ja kasautuvat vaikutukset.
- YVA:n tulosten tulee olla käytettävissä esim. ennen ympäristöluparatkaisun tekemistä

- vastuu ympäristövaikutusten selvittämisestä kuuluu *hankkeesta vastaavalle*
- *yhteysviranomaisena* toimii yleensä ELY-keskus (ydinlaitoksia koskevissa hankkeissa TEM)
- 1. aluksi hankkeesta vastaava laatii *arviointiohjelman* ja toimittaa sen yhteysviranomaiselle.
 - perustiedot hankkeesta ja sen edellyttämistä luvista
 - hankkeen edellyttämät selvitystarpeet
 - esitys arviointimenettelyn toteuttamisesta
 - esitys hankkeen toteuttamisvaihtoehtoiksi

2. vuorovaikutteinen prosessi

- arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen
- viranomaislausunnot

3. *yhteysviranomaisen lausunto* arviointiohjelmasta

4. *arviointiselostus*

- tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista

5. selostuksesta tiedottaminen

- lausunnot viranomaisilta

6. arviointi päättyy *yhteysviranomaisen lausuntoon* arviointiselostuksesta

- Eri lakien mukaisten selvitysten yhteensovittaminen
- Arviointitulosten huomioon ottaminen
 - luvasta tms. käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.
- Arvioinnin puuttuminen on valitusperuste

Terveydensuojelulaki (TSL) 1 (4)

- Tavoite on ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa (terveydensuojelu).
- Lain *suojelukohde* on ensisijaisesti *ihminen*, jota suojellaan elinympäristön aiheuttamilta terveyshaitoilta.
- *Terveyshaitalla* tarkoitetaan ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä (samoin YSL:ssa)
- *Elinympäristöllä* tarkoitetaan laissa *asunnon* sisätiloja ja ihmisen välitöntä ympäristöä, esimerkiksi ympäristöä hänen asuntonsa läheisyydessä sekä kulku- ja liikkumisympäristöä.

Terveydensuojelulaki

2 (4)

sisältää määräyksiä mm.

- talousvedestä ja sen laatuvaatimuksista
- jätteistä ja jätevedestä
- asunnon terveydellisistä vaatimuksista
- hautausmaista
- tutkimuslaboratorioiden vaatimuksista

TSL:n viranomaiset

3 (4)

- Ylin johto ja ohjaus sosiaali- ja terveysministeriössä
- Valvira laatii valtakunnallisen valvontaohjelman
- Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo terveydensuojelua toimialueellaan
- Kunnan tehtävänä on
 - edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö.
 - tiedottaminen, ohjaus ja neuvonta
 - kunnan valvontasuunnitelman laatiminen
 - voi antaa kunnan terveydensuojelujärjestyksen

Ilmoitusvelvollisuus TSL:ssa 4 (4)

- *Ilmoitusvelvollisuus* koskee mahdollista terveyshaittaa aiheuttavan työtilan tai muun toiminnan sijoittamista rakennukseen, jossa on asuinhuoneistoja.
- Ilmoitus on tehtävä myös julkisen huvi-, kokoontumis- tai majoitushuoneiston, yleiseen käyttöön tarkoitetun saunan, uimalan, kylpylän, uimahallin sekä uimarannan käyttöönotosta sekä eläinten pitoon tarkoitetun rakennuksen tai aitauksen sijoittamisesta asemakaava-alueelle.
- Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jona toimii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin.

Ympäristösäätely osana julkisoikeutta

